

Panssarijoukot ovat olleet ylijohdon nyrkki lähes 80 vuotta

Panssaridivisioona perustettiin 80 vuotta sitten jatkosodan hyökkäysvaiheen jälkeen. Panssarit ja jääkärit olivat osoittaneet suorituskykynsä Laatokan karjalan taisteluissa. Sen seurauksena panssarijoukkoja päätettiin kasvattaa perustamalla Panssaridivisioona ylijohdon reserviksi. Tarvittavat panssarit saatiin Panssarikeskuksen Varkaudessa korjaamista vaunuista. Kokoonpano noudatti saksalaista periaatetta divisioonan rungon muodostuessa panssariprikaatista ja jääkäriprikaatista. Panssaridivisioonan perustamisesta lähtien panssariyhtymä on ollut ylijohdon nyrkinä noin vuoteen 2006 asti. Noihin aikoihin ylijohdon panssariyhtymät, 2 sodan ajan panssariprikaatia, lakkautettiin.

2000-luvun alkupuolen sodan ajan joukkojen muutokset kohdistuivat prikaatiorganisaatioihin. Euroopan asevoimien supistukset johtivat pienempiin joukko-organisaatioihin – taisteluosastoihin. Niillä arvioitiin pärjättävän, kun Euroopassa sodat olivat jääneet taakse. Taisteluosastot olivat joustavia Euroopan ulkopuolisten pienempien kriisien rauhoittamisessa.

Sen verran Suomessa seurattiin muuta Eurooppaa, että siirryttiin myös taisteluosastoihin. Ylijohdon reservi muutettiin mekanisoiduiksi taisteluosastoiksi. Se oli torjuntavoitto panssarijoukoille, kun riskinä oli myös niiden lakkauttaminen kokonaan. Panssarijoukkojen isku- ja suorituskyky kuitenkin laski.

Vaikka Ukrainan sodan kokemuksista on vielä liian aikaista vetää pitkälle meneviä johtopäätöksiä, jotakin voidaan todeta panssarijoukoista. Panssarijoukkojen käyttöperiaatteet eivät ole muuttuneet toisesta maailmansodasta alkaneesta kehityksestä. Välineet ovat kehittyneet kaikilla osa-alueilla, mutta käyttöperiaatteet toimivat edelleen. Panssareita tulee käyttää keskitetysti, ei kuitenkaan enää kasassa. Panssarit tarvitsevat kaiken aselajituen menestyäkseen. Erityisesti peitteisessä maastossa jalkaväen tuki on välttämätöntä. Panssarijoukkoja on johdettava edestä. Panssarijoukkojen johtaminen vaatii erityisosaamista. Väärin käytetyt ja johdetut panssarijoukot voivat kärsiä muutamassa minuutissa kymmenien vaunujen tappiot. Pataljoonan komentajan on pystyttävä keskittymään taistelun johtamiseen iskevän osan mukana. Ylemmän johtoportaan on

järjestettävä tarvittava aselajituki tilanteen edellyttämällä tavalla. Se on prikaatin komentajan (vast.) tehtävä, myös omakohtaisin havainnoin.

Lakkautettujen panssariprikaatien johtamistoiminta ja välineet olivat kehittyneet erityisen toimivaksi ja tehokkaaksi kokonaisuudeksi. Niillä myös harjoiteltiin kaksi kertaa vuodessa. Sodan ajan joukkojen johtamiseen harjaannutaan rauhan ajan harjoituksissa. Liian nopeat johtajien vaihtumiset sodan ajan joukon tehtävissä laskevat suorituskykyä. Ainakin pataljoonan komentajien pitäisi olla sijoitettuna pidempään.

Panssarijoukot ovat kalliita, mutta oikein käytettynä tehokkaita hyökkäyksessä. Sen takia Suomessa kokoonpanojen ja johtamisedellytysten on tuettava panssarijoukkojen suorituskykyä parhaalla mahdollisella tavalla. Panssariyhtymä on edelleen suorituskyvyltään paras vaihtoehto ylijohdon reserviksi.

Lämmintä kesää toivottaen
Hämeenlinnan Myllymäessä 19.5.2022

Päätoimittaja, Ari Parkkola

Ps. Tätä kirjoitettaessa Suomi on jo jättänyt liittymishakemuksen Natoon. Edellisen lehden materiaalin käsittelyn aikaan, ei ollut Ukrainan sota alkanut. Nyt lehden ilmestyessä liittymishakemus Natoon on jätetty ja ollaan matkalla Naton jäseneksi. Joskus demokratiakin pystyy suuriin ja nopeisiin muutoksiin kun kansa näin päättää.